

Ravestein

Waar komt de naam vandaan?

1. Inleiding

Bij de voorbereidingen voor de viering van het 75-jarig bestaan van het zorgcentrum Ravestein te Geldermalsen kwam weer de vraag op waar komt die naam toch vandaan. En waarom is het Ravestein en niet Ravenstein.

Een onderzoek naar de achtergronden en de mogelijke herkomst van de naam leidde tot een reis door de historie van Geldermalsen, (Ravenstein) en ook Buurmalsen.

Uiteindelijk blijkt de naam van het zorgcentrum nauw verbonden te zijn met Geldermalsen en afgeleid te zijn van de burcht, het kasteel dan wel het huis Ravesteyn.

Ter toelichting volgt hierna de leerzame reis door onze lokale geschiedenis.

2. Geldermalsen (en Ravenstein)

In de middeleeuwen heette Geldermalsen¹ nog Malsen; genoemd naar de Heren van Malsen. Zij hadden omvangrijke bezittingen tussen Lek en Linge.

Uit archieven blijkt dat er, in wat nu Geldermalsen is, al in het jaar 1096 sprake was van een (ringwal)burcht met de naam Ravesteyn². Gelegen middenin de oude dorpskern van Geldermalsen. Het was een woonplaats van het geslacht Van Malsen.

Herman van Malsen leefde voor 1100 en had veel land in en rondom Geldermalsen en Meteren. Zijn kleinzoon, die ook Herman van Malsen heette, werd voor verdiensten tot leenheer van het land van Cuijk benoemd. Vanaf die tijd noemde hij zich Herman van Malsen van Cuijk.

Rond 1300 bezat het geslacht niet alleen de Geldermalsense gronden en Cuijk maar ook gebieden rond Grave en Herpen. Walraven van Valkenburg, een van de aangetrouwden, bouwde een kasteel ten noorden van Herpen. Hij noemde dat kasteel Ravenstein.

Mogelijk is van de naam van het kasteel Raven afgeleid van de voornaam van de bouwer (Walraven). Steyn (kasteel) is oud Nederlands voor steen. Tezamen Ravenstein dus. Tegen deze achtergrond lijkt de naam geen relatie te hebben met het Ravesteyn van de schoonfamilie in Geldermalsen.

Geldermalsen kwam veel later in het bezit van de familie van Borssele. Zij bouwden een kasteel dat later verdwenen is, genaamd Huis te Geldermalsen of Ravesteyn, een in het dorp reeds lang bekend zijnde naam.

In 1741 werd het kasteel beschreven als een door grachten omringd adellijk huis met twee hoge trapgevels, een lage vierkante toren met een voormuur en een valbrug. In

---

¹ In de 13de eeuw werd de Heerschap Malsen gesplitst in Buurmalsen (behorend tot het Graafschap Buren) en Geldermalsen (behorend tot het gebied van de hertogen van Gelre.

² Uit het boek 'Zo was Geldermalsen' van R.D. Timmer.

1828 liet de toenmalige eigenaar en bewoner E.W. Dam van Isselt de oorspronkelijke behuizing ingrijpend vernieuwen.

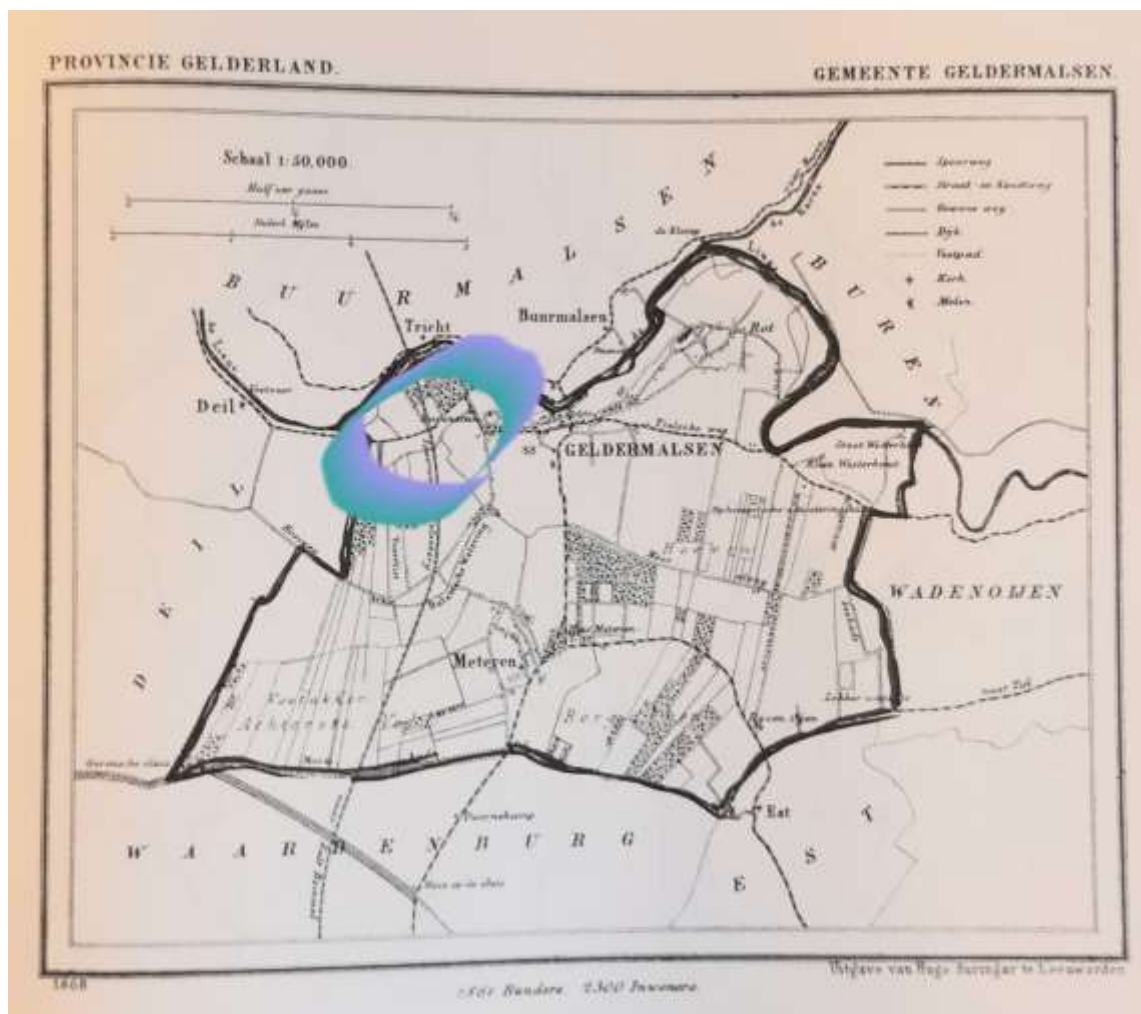
Later werd het huis Ravesteyn Groot Ravenstein genoemd, in tegenstelling tot Klein Ravenstein in Buurmalsen.

Het kasteel en later het huis stonden op het gebied dat nu wordt omschreven als Zwarte Kamp.

3. Groot Ravenstein

Het herenhuis Groot Ravenstein, in de volksmond Huize Ravenstein, ontleende zijn naam aan het kasteel en het gebied waarbinnen het in Geldermalsen heeft gelegen.

Zie op de kaart onder Tricht.

Het huis is lang bewoond geweest door E.W. van Dam van Isselt.

Mr. P.C. Visser, getrouwd met een dochter van E.W. van Dam van Isselt, was de laatste bezitter. Kort na zijn overlijden in 1916 is het verkocht en daarna gesloopt.

Uit oude kranten (1786 – 1916) blijkt dat de naam van het huis niet overal eenduidig is gebruikt. Ravestein (zonder 'n' in het midden) komt ook regelmatig voor.

Zoals ook blijkt uit het Nieuws van de Dag van 23 juni 1884 waarin ook beeldend is beschreven hoe het er al wandelend in Geldermalsen destijds uitzag.

.....Als men nu, aan de overzij van de hier reeds voor kleine stoombooten bevaarbare Linge gekomen, rechtsom slaat en den rivieroever zooveel mogelijk houdt, dan komt men na verloop van een kwartier aan de grootte Rijksbrug over de Linge, die men overstapt, terwijl men inmiddels nog het fraaie gezicht geniet, dat men van de brug af op Tricht heeft. Het eerste huis, dat men thans aantreft, is een goed logement, 'Het Wapen van Gelderland'. Hiervandaan kan men door het dorp naar het station wandelen en onderweg de kerk bezichtigen, waarin een verdienstelijk beeldhouwde, wit marmeren graftombe te zien is van een edelman en een edelvrouw, uit het geslacht der Borsselens, dat vroeger de heerlijkheid Geldermalsen in eigendom bezat. Een der latere eigenaars van deze heerlijkheid wordt hier en elders nog meermalen herdacht, aangezien hij in het tweede vierendeel dezer eeuw in ons land algemene bekendheid verwierf. Wij bedoelen Van Dam van Isselt, den volksvertegenwoordiger, dichter, redenaar en oprichter van het vrijwillige jagercorps dat zijn naam aan het bekende volkslied verbonden heeft. Van Dam woonde in de laatste van zijn jaren doorgaans te Geldermalsen, en wel op het Huis Ravestein, het witte gebouw met de zonneblinden dat nabij het station achter hoog geboomte verscholen ligt en gebouwd is op de grondslagen van het in 1828 gesloopte kasteel. De man, die in dit gedeelte van Gelderland, dat hij in Den Haag vertegenwoordigde, bij uitstek populair was, is in Geldermalsen gestorven en heeft er zijn laatste rustplaats gevonden.

Een prentbriefkaart van de voorzijde van Huize 'Groot Ravenstein' in Geldermalsen, gezien vanaf de straatzijde. De foto is uit 1906.

Een prentbriefkaart van hetzelfde huis gezien aan de achterzijde over een weiland met een ooievaarsnest

4. Klein Ravenstein

Het huis Ravenstein werd in 1850 in Buurmalsen gebouwd in opdracht van de Heer Bennowitz (later burgemeester van Zelhem). Hij noemde dit huis De Spijk. De naam Spijk wordt door de plaatselijke bevolking nog steeds gebruikt en is het gebied vanaf de Lingedijk naar het noorden tot voorbij de Groeneweg.

Burgemeester van de gemeente Buurmalsen (van 1853-1865), W.E. van Dam van Isselt, herdoopte het pand tot Klein Ravenstein.

Kennelijk om verwarring met Huize Ravenstein (Groot Ravenstein) in Geldermalsen te voorkomen.

In het laatstgenoemde huis woonde familie van hem.

5. Rusthuis Ravenstein, bejaardenhuis Ravestein en later zorgcentrum Ravestein

In 1946 werd Klein Ravenstein door de diaconie van de Hervormde kerk van Buurmalsen ingericht tot rusthuis.

In die tijd een uitkomst voor de woningnood. Gezamenlijke slaapkamers en woonkamer, samen eten, werken in de naastgelegen moestuin en in de keuken waren vertrouwde werkzaamheden voor de 30 bejaarden. De eenvoudige leefwijze in het mooie pand sloot goed aan bij het leven zoals de bejaarden dit gewend waren. Er was geen lift en de bejaarden hielpen elkaar bij de diverse werkzaamheden. Tot juni 1963 heeft dit pand dienst gedaan als rusthuis.

In 1963 verhuisden de bewoners van het rusthuis in Buurmalsen naar het nieuw gebouwde bejaardenhuis aan de Ds. Lohmanlaan te Geldermalsen. Er konden daar ongeveer 80 bewoners worden gehuisvest.

De naam van het bejaardenhuis wordt niet Ravenstein maar Ravestein.

Er werd niet alleen qua verhuizing gekozen voor Geldermalsen.

Maar ook met de naam van het bejaardentehuis.

Met Ravestein werd, zoals ook is gebleken, gekozen voor een herkenbare en vertrouwde naam uit het begin en de latere historie van Geldermalsen.

De 'n' is dus niet onbewust weggelaten!

Al weer geruime tijd geleden is dit bejaardentehuis gesloopt. In de plaats daarvan is er in 1995 aan De Wieken te Geldermalsen een zorgcentrum met opnieuw de naam Ravestein geopend.

Er kunnen daar ongeveer 150 bewoners worden gehuisvest.

Stichting Vrienden van Ravestein³, 14 september 2021⁴

---

³ Doelstelling: de stichting wil zorgen dat het zorgcentrum Ravestein extra hulp krijgt om het leven van de bewoners te veraangename. In het bijzonder zet de stichting zich in voor activiteiten waardoor de bewoners van dit zorgcentrum betrokken blijven bij en zich thuis voelen binnen de gemeenschap van Geldermalsen en omstreken.

Voor meer informatie zie: www.vriendenvanravestein.nl. Inlichtingen: 0345-574814. Bankrekeningnummer: NL15RAB00313147019.

⁴ Bronnen: Gelders Archief, Regionaal Archief West Betuwe en de Historische Kring West Betuwe